

Raquel Tomàs

(entrevistada per Marc Rosich)¹

No trobo el moment per quedar amb la Raquel. Ella va liada amb la seva tesina de l'Institut del Teatre, un homenatge a les olimpíades anomenat Requiem for Comaneci, amb aparicions estel·lars, com l'Osito Misha. Quedem per trucar-nos un cop hagi passat tot, i finalment ens trobem a la Beckett aprofitant que l'Anna Pérez vol fer un reportatge del cicle d'autors per a BTV. No hi ha manera que trobem el moment de quedar i el Jordi Casanovas, que també espera pel reportatge, ens dona la solució: ell ha fet la seva entrevista amb l'Emiliano Pastor a través del msn, perquè l'Emiliano està fent teatre a l'Argentina. Amb la Raquel, quedem per trobar-nos davant els nostres respectius ordinadors el dimecres següent a les onze. No ens trobem, però, fins a les dotze.

A la finestreta on l'usuari normalment posa la seva fotografia, la Raquel té una foto d'una habitació amb el balcó obert, les cortines al vent, el terra de rajoleta fent sanefa.

Marc dice: quina és aquesta foto que tens penjada al msn? és casa teva?

reichel dice: el meu estudi, yes, i entra molt de soleta

Marc dice: m'encanta la rajoleta a lo ensanche...

reichel dice: ronda sant pere més concretament

Marc dice: comencem, comencem... què portes?

reichel dice: texans blaus, unes bambes xulíssimes, una samarreta h&m

Marc dice: què són per a tu unes bambes xulíssimes?

reichel dice: són d'una marca que he descobert fa poc que es diu merrel, són marrons i platejades, i el millor de tot és que són un regal

Marc dice: ara ja et visualitzo: a l'estudi de la foto, amb les merrel, el balcó obert...

¹ Per tal de respectar el format d'una conversa per Messenger, la correcció d'aquesta entrevista ha estat estrictament ortogràfica, gramatical i sintàctica. No s'ha intervingut tipogràficament.

reichel dice: y con un café con leche

Marc dice: jo tinc la cafetera al foc. I ara que ja et tinc visualitzada, comencem de debò. en els teus darrers textos els personatges que més m'han entès han estat l'osito misha i la niña omega3... què et porta a donar vida a aquests personatges de dimensions paral·leles?

reichel dice: en els dos casos realment la intenció era entendre la veritat. a la meua obra "la mujerfanquicia" necessitava un personatge que representés el despropòsit del consum relacionat amb la salut i aquest personatge va acabar sent la niña omega3. com que possiblement aquest discurs hauria quedat massa explícit, naïf i directe, vaig fer que el personatge només parlés amb un balbuceig... perquè batejant-la amb el nom de niña omega3 ja estava tot dit. en el cas de l'osito misha buscava un personatge de la història de les olimpíades que ens parlés des del punt de vista personal, i com que va ser la mascota dels jocs de moscú (els que van patir boicot polític), aquest fet em permetia parlar des del seu fracàs personal, però alhora parlar de política

Marc dice: has parlat de discurs, de política... el teu és un teatre que sota una aparença de joc, d'estirabot de la posmodernidà (amb accent a la a), vol tractar de temes seriosos... d'on et ve aquest enfocament tan centrat en la ideologia?

reichel dice: d'una educació religiosa? juasjuasjuas. de massa temps lliure? jijiji

Marc dice: vamos, en serio...

reichel dice: m'agrada molt el teatre que et fa pensar una miqueta en el context en què ens movem... i com que fer-ho des del pamflet és clar que no funciona, jo ho faig des del joc i el somriure. la veritat és que m'interessa la política no tant pel seu funcionament o pels partits polítics, sinó pel que té de danys col·laterals sobre la vida que portem...

Marc dice: tota aquesta preocupació política es veu reflectida, clarament, en el ball de xifres, titulars, eslògans i estadístiques que donen forma als teus textos: l'IBEX, l'índex Nikkei, la pujada del preu del tomàquet, el pes ideal, etc. m'encanta que siguin aquests materials els que ordenen formalment el teu discurs dramàtic, més enllà de les suades lògiques de la causa-efec-

te... sincerem-nos: per què t'avorreix tant... per què ens avorreixen tant les regles del causa-efecte?

La cafetera sona a la cuina, m'aixeco a apagar-la: causa i efecte. Quan torno amb el cafè, la Raquel ja ha respost.

reichel dice: Suposo que en les nostres vides no tot ens quadra amb el causa-efecte... per això en els textos que escric un diu de cop A i a la frase següent diu K i no passa res, a vegades no cal passar per B, C, D, E... perquè de tant espitosos que anem no fem tampoc el recorregut sencer en els discursos quotidians. vaja, que si a la meua vida no sóc ordenada, tampoc no escric ordenadament. i a més pensar en termes de causa-efecte li dona un aire de transcendència a tot plegat que a vegades és molt esgotador

Marc dice: esgotadoríssim!!! mentre responies m'he fet un cafè. amb sacarina... jo sé que la meua cafetera i el meu cafè són reals. el teu cafè amb llet és de debò? o m'enganyes?

reichel dice: és real, però és soluble. cafè marcilla crème més concretament i llet de l'opencor

Marc dice: tu ets tu, o m'enganyes? què em pots dir per demostrar que tu ets tu i no algú altre que m'escriu? necessito proves.

reichel dice: una cicatriu et serveix?

Marc dice: em serveix. què seríem sense les nostres cicatrius, no?

reichel dice: possiblement uns pijos

Marc dice: les cicatrius donen caràcter. i ho dic com a piropo.

reichel dice: sí: les cicatrius donen caràcter. la meua mare sempre m'ho deia, com que en tinc una sota de l'ull des dels 8 anys...

Marc dice: jo en tinc una que em travessa la galta en diagonal... però ara és sota la barba. fa temps que no me la veig.

reichel dice: i no la trobes a faltar?

Marc dice: Ara que ho dius, sí. però no em trauré la barba. em queda cara de nen.

reichel dice: jo m'acabo de posar lentilles i és com si hagués fet passar la cicatriu de personatge secundari a principal... molta gent em pregunta ara per ella i la tinc des dels 8 anys!

Marc dice: I parlant de cicatrius profundes... (ha, ha, ha) quins autors t'han marcat més? quines lectures, quins espectacles consideres que t'han mode-

lat el gust i la ploma? (si és que podem parlar de plomes, mentre escrivim al msn...)

reichel dice: podem parlar de plomes perquè sóc una romàntica, en el fons, i quan no teclejo escric amb ploma... tothom té els seus defectes... mmm... la veritat és que sí que hi va haver un moment en què vaig començar a veure més enllà del teatre de text pur i dur per veure espectacles de companyies que barrejaven altres coses i això em va sorprendre molt, tenir la sensació que al teatre hi poden cabre més coses va ser molt xulo.

Marc dice: no hi ha noms?

reichel dice: intento estar atenta, però no tinc allò que se'n diu mites... m'agrada molt marthaler, rodrigo garcía, m'agrada la dramaturgia alemanya, m'agrada tota aquesta línia dels països baixos... en el fons m'agrada tot el que em sorprèn, suposo...

Marc dice: marthaler són "palabras mayores"... i el rodrigo també...

reichel dice: sí, sí uns cracks i suposo que m'agrada aquell freak de vés a saber on que encara no conec, perquè no l'entenc, no sé masses idiomes hi hi hi

Marc dice: I know what you mean, dear.

reichel dice: merci beaucoup ah, i m'agrada pollesch també, i no sé... un munt de gent, normalment autors amb humor

Marc dice: pollesch?

reichel dice: rené pollesch

Marc dice: ni flowers. me l'apunto. Pregunta obligada: què representa per a tu haver nascut com a autora dins el marc d'areatangent, en uns moments on dintre el nostre àmbit la paraula alternatiu ha perdut la seva radicalitat?

reichel dice: la veritat és que em sento molt afortunada perquè des de fa quatre anys puc fer el que em ve de gust i tinc un espai, un suport, una gent i he pogut anar provant coses, la gràcia d'areatangent és el col·lectiu, la plataforma... des del moment en què tens una plataforma que t'avalua, suposo que et pots permetre ser més radical, o provar-ho, perquè jo crec de totes maneres que som burgesos per definició, algú que es lleva i no ha d'anar corrents a fixar i es pot permetre estar un dimecres al matí conversant sobre la vida i l'art pel messenger amb l'ADSL de ca seva ja té un punt de burgès encara que després pateixi per pagar el lloguer o no el pagui amb els guanys del teatre, com és el meu cas.

M'arriba al mòbil un missatge de l'Andrea Segura prenyat d'ironia xilena: «Pregúntale x su condición de europea y víctima de un pueblo sin nación y si x eso ha pasado a formar parte del club, para vivir un proceso de integración.» Ric. On deu ser l'Andrea? Pots ser de visita a casa de la Raquel i ha anat al lavabo per enviar-me el missatge sense que se n'adoni. O pots ser al carrer i la Raquel li ha dit que fem l'entrevista aquest matí... Segueixo rient i torno al msn.

Marc dice: com arribes al món del teatre, i després a areatangent?

reichel dice: Quasi per casualitat. vaig estudiar filologia i anava al teatre com a espectadora des de petita, a ca meva m'hi han portat i no per tradició ni per res, m'han portat al teatre igual que a exposicions o a passejar per la platja... així em vaig plantar a llicenciada de filologia i amb ganes de seguir estudiant i de tirar cap a l'escriptura, aleshores hi havia dues opcions o institut del teatre o teoria de la literatura... vaig fer les proves, em van agafar i aquí estoy. al primer any d'institut vaig coincidir amb l'àlex serrano a la classe i també amb el jordi oriol i

em van explicar el projecte d'areatangent, vaig començar a col·laborar amb ells amb una obra que es deia FUGA i des d'aleshores allà m'he quedat

Marc dice: però per què el teatre?

reichel dice: en el meu cas jo crec que el teatre és més joc, és més compartit, i això m'agrada

Marc dice: més joc, més compartit en comparació de què?

reichel dice: en comparació d'escriure tu sol a casa i enviar-ho i esperar... vull dir que conec força gent que es dedica o ha volgut dedicar-se a escriure poesia, novel·la i realment és una altra història. amb teatre sempre pots muntar-te l'espectacle al menjador de casa si vols, és a dir, és una història més de complicitats, de treballar en equip

Marc dice: jo veig areatangent com una olla que sempre bull i bull i bull...

reichel dice: sí, la idea és fer plataforma i fer xarxa, amb areatangent he pogut accedir a conèixer molta gent molt interessant i també a presentar la meua feina ja sigui allà o fora d'allà però amb el suport de la plataforma, realment és més fàcil, encara que comporta molta feina. és clar s'ha de trobar el punt just entre creació i gestió

Marc dice: gràcies a vosaltres ara tothom parla del nou concepte de càpsula... una nova forma més dinàmica, potser hereva de la peça breu, però que jo crec que ens està influïent a molts a l'hora d'enfrontar-nos als textos, més enllà de les estructures clàssiques...

reichel dice: la càpsula va néixer com la oportunitat de currar sense esperar a tenir un muntatge al cap, tens una idea i t'hi lances, pel camí aprens a penjar focus, estructures dramàtiques, pensar en àudios, treballar de manera molt directa amb els actors, etc. Evidentment ajuda a trencar amb el concepte de personatge, de trama dramàtica i de tot

Marc dice: i això és molt alliberador, no trobes?

reichel dice: és totalment alliberador! ups, telèfon. andrea segura me reclama por teléfono

Marc dice: Per acabar... puc preguntar-te sobre la teva condició d'europea i víctima d'un poble sense nació i si és per això que has passat a formar part del club, per viure un procés d'integració...

reichel dice: m'agrada molt que em facis aquesta pregunta, però ara em

pilles en plan introspecció sobre aquest tema i no em voldria precipitar

Marc dice: no sóc jo que ho vull saber, és un missatge que m'ha arribat via andrea fa uns minuts...

R: que puta

Marc dice: et deixo parlant amb ella i envia-li molts records

R: de tu parte. aquí te quedas darling